

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXIX.—LETO XXIX.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), SEPTEMBER 4, 1946

ŠTEVILKA NUMBER) 173

Zavezniško izzivanje dovedlo do tragičnega incidenta pri Bledu, pravi pisatelj Adamič

Prvo obširno in avtentično razlago ozadja, ki je dovedlo do tragičnega incidenta pri Bledu, je podal ameriški javnosti pisatelj Louis Adamič v članku, ki je izšel 2. septembra v new-yorškem dnevniku PM. Adamičev članek se glasi:

Slovenska vas Koprivnik, v koje bližini je 19. avgusta padlo pet ameriških letalcev, mi je znana, in spominjajoč se one nepopisno lepe pokrajine, mi je danes težko pri srcu. Jugoslavlani bi bili morali s svoje strani storiti vse, kar je bilo mogoče, ne glede na to, kako veliko je bilo izzivanje, da bi bili preprečili to tragedijo—ne radi tega, ker so Zed. države dale 80 odstotkov blaga UNRRA-e, ki je dospelo v Jugoslavijo, temveč enostavno vsled tega, ker se s človeškega in političnega stališča to ne bi bilo smelo zgoditi.

Ampak mi tukaj v Ameriki, ako hočemo pošteno služiti interesom miru in pravičnosti, se ne smemo udajati svesti jezi, da zanjo ni nobene podlage. Morali bi skušati razumeti, brez moraliziranja in naprej ustvarjenih sodb, kako in zakaj je prišlo tako daleč, da so bila ameriška letala sestreljena z jugoslovanskega neba.

V prvi vrsti je treba pomniti, da so se okoli deset zadnjih mesecev ameriško-jugoslovanski odnosi stalno slabili kot del rastočega nasprotstva med zapadom in vzhodom.

To dejstvo se je zrcalilo najostreje v Julijski krajini, kjer čutijo Jugoslavlani, da skušajo zapadne sile dati končni pečat svoje odobritve teritorialni krivici, katero so izvršili po prvi svetovni vojni, in kjer si stoje nasproti patrola anglo-ameriških in jugoslovanskih sil preko umetne demarkacijske linije, katero je mnogokrat očividno težko ugotoviti, med tem ko čakajo na odločitev mirovne konference v Parizu, kjer se odnosi med zapadom in vzhodom stalno ostro.

V tej atmosferi je prišlo do spopadov. Nedavno so ameriški vojaki ubili dva jugoslovanska vojaka. Neki ameriški vojak je bil napaden iz zasede in ubit; od koga, se ni nikdar dognalo. Topovi ameriških bojnih ladij so namerjeni na Trst. Ameriška mornarična sila z orjaško matičeno ladjo "Franklin Delano Roosevelt" je odplula v Sredozemlje. Ameriški polki so na obronku Gorice paradirali v polni vojni opremi.

Ameriški poslanik v Belgradu in njegov prvi tajnik sta obče znana kot odprto neprijateljska glede mnogih karakteristik novega režima v Jugoslaviji, in znano je, da podpirata opozicijo proti njemu.

In ameriška letala so se brez pojasnila ali povoda neprestano podajala na ogledovalne polete nad jugoslovansko ozemlje.

PARIŠKA KONFERENCA NE BO RAZPRAVLJALA O NEMČIJI

PARIZ, 28. avgusta (O. N. A.) — Nemčija na noben način ne bo postala predmet razprav na sestanku zunanjih ministrov velike četvorice, ki se ima zbrati, da poskusi pospešiti delo konference 21 narodov.

To zatrdilo prihaja iz verodostojnih angleških krogov, ki že zdaj izražajo svoje dvome, ali bo problem Nemčije "goden" za razpravo koncem novembra, ko je nameravano, da bodo zunanji ministri obravnavali problem Nemčije in Avstrije.

Dva razloga sta bila merodajna, da so se zunanji ministri odločili, da se ne bodo dotaknili Nemčije na sedanjih razgovorih.

Prvi je, da je umestno, da posvetijo zunanji ministri svoj čas razgovorom o nekaterih 250 predlogih za spremembo mirovnih pogojev, ki so bili do zdaj predloženi na pariški konferenci. Drugi pa je ta, da ne velja vplesti tega silno zamotanega nemškega problema v to konferenco, ki ima že zdaj dovolj težav. Stvar bi utegnila popolnoma ustaviti napredovanje dela konference.

Poleg tega pa imajo opazovalci

Zed. države in problem Palestine

LONDON, 28. avgusta. (O. N. A.) — Visoka britanska uradna osebnost, ki je zahtevala, da se njenega imena ne objavi, je izrazila vašemu dopisniku mnenje, da se "Zedinjene države ne morejo popolnoma izogniti sodelovanju pri rešitvi palestinskega vprašanja".

Glede konference, ki je nameravana v Londonu med Britanci, ter židovskimi in arabskimi predstavniki, je dejal, da je prepričan, da bo konferenca, ki se ima začeti dne 9. septembra, končno le uspešna.

"Seveda, mnogo bo težav in zaprek", je naglasil, toda na koncu koncev bomo le nekako prišli do rešitve in dosegli sporazum."

Dalje je napovedal, da jasne odločitve s strani Amerike še ni pričakovati, a da je sigurno, da bo ameriško stališče postalo jasno po novembarskih volitvah.

PREBIVALCI MANDŽURIJE ZASTRUPljeni Z OPIJEM

TOKIO, 3. sept. — Kot poročila komisija za vojne zločine v Mandžuriji, je Japonska potom opija v teku dveh let zastrupila eno tretjino prebivalcev s tem, da so jih navadili kaditi to strupeno rastlino in jih tako naredili popolne sužnje lutkovne vlade Mančukuo. Mandžurija šteje 30 milijonov prebivalcev. Poročilo kaže, da se je tega strupa uvozilo iz Japonske v Mandžurijo za 500 milijonov dolarjev letno. Japonski vojski so stražili to opijsko trgovino v Mandžuriji.

Danes je zadnji dan za plačitev zemljiških davkov

Danes je zadnji dan, da si lahko plačate zemljiške davke za drugo polovico leta 1945, brez kazni. Davčni urad v sodniškem poslopu na Lakeside Avenue bo danes odprto do 4.30 ure. Kdor bo zamudil rok plačitve davkov, bo moral plačati dodatno kazen, znašajočo 2½ odst. Čeki s poštnim žigom pred polnočjo nocoj bodo sprejeti kot pravočasno dospel.

"Slovenski dom" oropan

Včeraj zgodaj zjutraj so tatovi vlomili v pivski prostor Slovenskega doma na Holmes Ave., in odnesli 125 steklenic žganja in \$60 v gotovini. Roparji so tudi vlomili v poslopje "Union of Poles of America" na 6501 Lansing Ave., kjer so vzeli \$1,750 v gotovini in za \$3,000 vojnih bondov.

Tovarna za izdelovanje kemikalij zgorela

Prevrnjeni traktor je razlil gasolin, ki je prišel v dotiko z žveplom, kjer je bilo shranjeno 2000 ton žvepla v tovarni za kemikalije pri American Agricultural Chemical Co., W. 140 St. in Puritas Rd., in povzročil ogenj, ki je uničil tovarno in žveplo. Gasilci so bili pri gašenju zelo ovirani vsled nizkega pritiska vode. Poškodovan ni bil nihče. Škoda znaša \$75,000.

POKOJNI SALAMANT

Pokojni Anthony Salamant, ki je podlegel poškodbam, katero je dobil, ko je bil zadet od trucka, je bil član društva Združeni bratje št. 26 SNPJ.

POZDRAVI

Iz Chicago, Ill., pošljata pozdrave vsem svojim prijateljem in odjemalcem Mr. in Mrs. Louis Oswald, ki vodita trgovino na Grovewood Ave.

AMERIKA IZROČILA JUGOSLAVIJI ZAHTEVO ZA ODSKODNINO

WASHINGTON, 3. sept. — Državni podtajnik Calayton je izročil danes jugoslovanskemu upravniku poslov dr. Sergeju Makiedu 3,100 besed vsebujočo noto, v kateri je Jugoslaviji povedano, da bo spor radi sestrelitve dveh letal pozabljen, ako bo jugoslovanska vlada plačala polno odškodnino za letala in izgubljena življenja.

Jugoslavija se je radi incidentov že opravičila in obljubila plačati škodo.

Istočasno je ameriška vlada ponovila prejšnjo izjavo, da so trditve Jugoslavije o številnih poletih ameriških letal nad Jugoslavijo pretirane, in da je prvo letalo, ki je bilo prisiljeno na zemljo, zgrešilo pot radi slabega vremena.

(Iz Belgrada se med tem poroča, da se kršitve jugoslovanske suverenosti od strani ameriških letal še vedno nadaljujejo, in da je Jugoslavija pozvala Zed. države za jamstvo, da se to v bodoče ne bo več dogajalo.)

LIST "AMERIKANSKI SLOVENE" PRODAJEN K. S. K. JEDNOTI

Kot poročila čikaški "Amerikanski Slovenec", ki izhaja dvakrat na teden, je bila 30. avg. med gl. upravnim odborom KSKJ in tiskovno družbo "Edinost" podpisana pogodba glede prodaje "Amerikanskega Slovenca". List je odkupljen od delniške družbe brez tiskarne.

MUSSOLINIJEV "IZVEDENEC" ZA AFRIKO NA KONFERENCI V PARIZU

PARIZ, 28. avgusta (O. N. A.) — Danes se je razširila vest, da je eden članov italijanske delegacije, ki se nahaja v Parizu, da zagovarja italijanske zahteve, neki Enrico Cerulli, o katerem pravijo, da je "izvedenec za afriška vprašanja". Ta vest je povzročila mnogo ugibanja med delegati zavezniških dežel.

Glavni nekaterih opazovalcev v francoski prestolici je igral Cerulli izredno veliko vlogo pri začetku Mussolinijeve invazije Abesinije leta 1935.

Il Duce je bil takrat v stiski za povod, na podlagi katerega bi mogel udariti na Abesinijo. Cerulli je bil baže poslan na abesinsko mejo, kjer je zapovedal skupini italijanskih zemljemerjev, da prekoračijo mejo pri Walwal-u. Posledica je bila, da so jih Abesinci napadli — in Mussolini je imel svoj incident, na podlagi katerega je udaril.

Šola se je pričela

Včeraj se je pričel pouk v sedmih predmestnih krajih Clevelanda, to je v javnih šolah. Danes pa se prične pouk v večini katoliških šol clevelandske škofije, kot tudi v večini javnih šol v predokrajju. Pouk v javnih šolah v Clevelandu se prične v ponedeljek 9. septembra, kot tudi v Bratenahlu in East Clevelandu ter v vseh drugih občinah, kjer se ni pričelo s poukom ta teden.

Tri milijone za poslopje

Samuel Horwitz je plačal tri milijone dolarjev Cleveland Trust Co. za Navy poslopje na oglu E. 13 St. in Euclid Ave., kjer se je svoj čas nahajala Higbee veletrgovina.

Aleš Bebler neusmiljeno ožigosal italijanske laži in potvarjanja glede Trsta

Cena dveh tretjin živeža se podvojila

Hišne gospodinje se upravljeno pritožujejo nad draginjo, ker se je od 45 vrst živeža 30 vrst izza leta 1939 podvojilo v ceni.

Tomatoes se je pred vojno prodajal po 3 funte za 10c, sedaj stane 24c. Surovo maslo je bilo 27c funt, sedaj je 75c funt. Zmleto meso je bilo 18c funt, sedaj je 39c in več.

Kaj pa glede zaslužka? Ali je kdo, ki prinese domov zaslužek dvojne vsote?

Leta 1939 je bilo mleko 21 kvortov za \$1.89, sedaj stane \$3.57 in tako naprej. Res, težko je dandanes kriti stroške hišni gospodinji.

ITALIJANSKI FINANČNI MINISTER JE ODSTOPIL

RIM, 3. septembra. — Na pritisk komunistov je odstopil zakladniški minister Epicarmo Corbino. S tem se obeta nova kabinetska kriza na predvečer odhoda ministrskega predsednika Alcide De Gasparija na mirovno konferenco.

SVETOVNA KONFERENCA ZA PREHRANO OTVORJENA

COPENHAGEN, Danska, 2. sept.—Danes se je tu otvorila svetovna konferenca organizacije Združenih narodov za prehrano in poljedelstvo, na kateri bodo zastopniki 51 narodov ukrepali glede boja proti svetovni lakoti. Med drugim je bilo poročano, da se je položaj glede zita nekoliko izboljšal, da pa je situacija v mnogih deželah še vedno resna.

KROZEK ŠT. 1 PROGRESIVNIH SLOVENK

Jutri večer ob 7:30 uri se vrši redna mesečna seja krožka št. 1 Prog. Slovenk v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Ave. Članice so vabljene, da se udeležijo v obilnem številu. Obenem se naproša članice, da izkažejo zadnjo čast pokojnemu Anthony Salamantu, soprogu naše članice Rose Salamant, katerega truplo leži na mrtvaškem odru v železovnem pogrebem zavodu na 6502 St. Clair Ave.

IŠČE BRATA IN SESTRO

Mrs. Mary Grivitz, 1200 Norwood Rd., je prejela pismo iz stare domovine, v katerem se jo naproša, da bi poizvedela za naslov Miha Knapiča in Mar y Škrlep, ki sta svojčasno bivala v Chicago, Ill. Za njiju bi rad zvedel brat Leopold Knapič iz vasi Stara kolonija pri Kočevju, Jugoslavija. Če sama to čita ali pa če kdo ve za njiju naslov, se prosi, da se sporoči Mrs. Grivitz, ki jima imaza sporočiti novice od doma.

ŽUPAN BURKE PREJEL ČASTNI DOKTORAT

V nedeljo ob priliki 60. graduacijske slavnosti v John Carroll univerzi je bil podeljen častni doktorat prava županu Thomas A. Burkeju na University Heights kampusu. Poleg župana Burkeja so bili še trije drugi deželni slični časti.

Kdor je človekoljub, daruje za otroško bolnico v Sloveniji

Slovenski delegat Jugoslavije odprl borbo za Julijsko krajino v Parizu

PARIZ, 3. septembra — Jugoslavija je danes v neusmiljenem oratoričnem naskoku na Italijo odprla kampanjo proti kompromisnemu sklepu velike četvorice in zahtevala, da se Jugoslaviji prizna vse ozemlje Julijske krajine, katero so zapadne sile izročile Italiji po prvi svetovni vojni.

Dr. Aleš Bebler, sam po rodu Slovenec, pomožni zunanji minister Jugoslavije, je v eno uro dolgem govoru pred komisijo za italijansko mirovno pogodbo obtožil Italijo, da se ni iz zadnje vojne še ničesar naučila, da še vedno hlepi po tujih zemlji in se pri tem poslužuje laži in potvarjanja dejstev.

Bebler je tudi brezobzirno ožigosal Ivanoe Bonomija, ki je včeraj predložil zahteve Italije pred komisijo mirovne konference.

Jugoslovanski delegat ni samo raztrgal italijanskih zahtev za Trst in okolice, temveč nastopil je tudi z vsoto odločnosti proti sklepu velike četvorice za priznanje takozvane francoske linije kot bodoče meje med Jugoslavijo in Italijo in za ustanovitev mednarodne zone v Trstu.

Bebler je izjavil, da sklep velike četvorice glede Julijske krajine krši vse narodnostne principe, ker pušča veliko Jugoslovancev pod Italijo in skoro enako število Italijanov pod Jugoslavijo.

"Italijani govorijo neresnico," je dejal predstavnik Jugoslavije. "Oni vedoma govorijo neresnico. Današnja Italija uporablja metode, o katerih vemo vsi, da so prevara."

Letalske tekme bile velik uspeh; bogate nagrade izplačane za razne nove rekorde

Frederick C. Crawford, predsednik National Air Races je naznanil, da so letošnje letalske tekme izpadle povsem uspešno, kot se je pričakovalo. Okrog 180,000 ljudi je v štirih dneh plačalo vstopnino, da so mogli ob bližje opazovati razne letalske tekme. Ben T. Franklin, glavni poslovodja za to priredbo, je dejal, da računi še niso zaključeni, vendar se z gotovostjo pričakuje, da bo preostanek, kar se bo naložilo v sklad Air Foundation of Cleveland, ki bo na razpolago za organiziranje sličnih tekem v letu 1947, ki se bodo obnovile v Clevelandu.

Ze sedaj obljublja, da bo občinstvo prihodnje leto deležno boljše postrežbe, da bodo prostori za parkanje avtomobilov bolj priročno urejeni, kot tudi vhod in izhod na letališču. Izpolnilo se bo razne nedostatke, kar se je opazilo sedaj, da ovirajo narod, ki je prihitel iz vseh držav unije na opazovanje teh tekem. Več kot 100,000 avtomobilov je obiskalo letališče v štirih dnevih, ki so eden drugemu ovirali promet po cestah, ki vodijo v bližino letališča. Okrog 400 posebnih policajev je nadzorovalo avtomobilski promet okrog letališča.

Ben T. Franklin, glavni poslovodja letalskih tekem je dejal, da je najmanj 125,000 ljudi opazovalo tekme iz daljave, katerim ni bilo treba plačati nobene vstopnine; John R. Sammon, prometni komisar, pa trdi da je nad 200,000 ljudi opazovalo tekme v okrožju velikega letališča, ne da bi plačali kakšno vstopnino.

Za zmagovalce v raznih tekmah so bile določene nagrade dveh vrst. Ene so bile za zmagovalce z letali, ki rabijo gasolin za pogon. Druge vrste nagrade so bile za pilote, ki so vodili "žet" letala, ki rabijo za kurivo z zrakom mešani petroleji.

Prvo nagrado za letala, ki rabijo gasolin, je dobil Alvin M. Johnston, iz Niagara Falls, N. Y., ki je vodil Bell P-39 in je dosegel brzino 373,908 milj na uro. Nagrada je znašala \$16,000 skupno s Thompsonovo trofejo. Poleg tega so bile še nekatere posttranske nagrade, tako da je prejel nekaj nad \$19,200.

Sorazmerno so dobili nagrade tudi letalci na drugem mestu itd. Za zmago z letalom, ki operira na jet in rabi petrolej zmešan z zrakom, je dobil prvo nagrado major Gus E. Lundquist iz Wright Field letališča, ki je vodil "Shooting star" P-80 v brzini 515,853 milj na uro.

V vseh tekmah se je doseglo nove rekorde. Tako je Paul Mantz iz Burbank, Cal., preletel razdaljo do clevelandskega letališča v 4 urah, 42 minutah in 14 sekundah.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
4231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

Mirko G. Kuhel, (tajnik SANSa):

KDO JE KRIVEC?

Ta napetost, nezaupnost in strah jugoslovanskih oblasti je tudi deloma odgovorna, da se je Jugoslavija trenutno spozabila in odprto nasedla provokaciji. Tito je bil na počitku na Bledu. Kaj bi ne dali njegovi sovražniki, ako bi se kakemu ubežnemu fanatiku posrečilo prileteti s Koroške in spustiti precizno bombo na državno vilo ter spraviti Tita v krtovo deželo! Letalci četrte jugoslovanske armade so bili na straži in čim se je neprijavljeno tuje letalo prikazalo nad Blejsko dolino ter ni hotelo pristati, je bila posledica neizogibna. Eni se izgovarjajo, da je letalo radi slabega vremena zašlo iz redne plovne črte. Morda res! Toda znano je tudi, da je avion odletel iz Dunaja v viharjem vremenu ter da je bil pilot le rutinskega značaja. Brez dvoma bi lahko počakalo, da se razvedri in bi ne zašlo nad teritorij, preko katerega je bilo prepovedano leteti brez uradnega dovoljenja. Eni domnevajo, da dotični pilot ni bil samo navaden slučaj, temveč navadno izzivanje povoda, da se Jugoslavijo na mirovni konferenci diskreditira. To je bilo 20. avgusta. Pet belih krst je bilo odanih ameriškim vojaškim oblastem 8 dni kasneje. Čigava krivda je bila, da je izgubilo življenje pet mladih fantov? Mar jugoslovanska, ker je vlada zahtevala, da zavezniki spoštujejo suverene pravice Jugoslavije nad svojim teritorijem? Jugoslovanska, ker je Titovo življenje znalo biti v nevarnosti? Jugoslovanska, ker so njeni uradni protesti bili ignorirani? Koliko časa bi jaz dovolil sosedom gostom hoditi čez moje dvorišče brez vsakega dovoljenja, kot da bi bilo dvorišče njihovo?

Enajst dni prej je bilo drugo ameriško letalo prisiljeno pristati v ljubljanski okolici. Pilot baje ni razumel mednarodnega signala in uporabljeni so bili rafali s strojico, predno so se letalci razumeli. Ranjen je bil le turški stotnik, ki je bil z ostalimi vred interniran v Ljubljani. Imel je baje sabo kamero in filme, vsled česar je bil zadržan par dni več kot drugi.

Če so ameriški in britanski letalci dobili navodilo, da nimajo letati preko jugoslovanskega ozemlja, kako si naj potem tolmačimo dejstvo, da je v dobi treh tednov bilo naštetih nad Jugoslavijo 172 tujih letal? Ali je bilo vreme krivo?

Vsa dejstva kažejo, da so bili vsi ti nepostavni poleti nad Slovenijo in Jugoslavijo navadna provokacija ali izzivanje od strani vojaških oblasti v upanju, da se bo Jugoslavija v svoji nervoznosti enkrat spozabila in bi tako nastala prilika, da se vse te nenaklonjene zavezniske sile navalijo na njeno ozemlje in z okupacijo izsilijo intervencijo. In kdo bi se tega bolj razveselil nego torijska Britanija, ki svoje imperialistične namene skriva za hrbotom strica Sama v upu, da bo striček iz Amerike ohranil in še nadalje zagotovil nadaljevanje razmer, ki so dovoljevale britansko dominacijo in eksploatacijo Balkana in Sredozemlja, preko katerega pelja življenska črta do britanskega imperija na Vzhodu.

Vsa sedanja ameriška zunanja politika kaže, da je Churchill zelo dobro uspel s svojim načrtom ter da je naš državni departament nasedel tej skemi in jo z vso vnemo izvaja. Če hodi Amerika za britanski imperij po kostanj v žerjavico, kdo je kriv, ako si opečemo prste?

Mi smo Amerikanci! Nesrečni dogodek na Gorenjskem nas boli! Dal bi se preprečiti, ako bi ne bilo skrivnih sil, ki so si ga načrtno zazelele. Del bi se preprečiti, ako bi se Jugoslavija trenutno ne spozabila in nasedla v past, ki je bila spretno nastavljen. Ameriški narod je dobro srčen in dobrohoten. Jugoslavija bi se mu najbolj prikupila, ako bi kar javno povedala: Fantje, pogledajte! Tako je: štiri leta smo se borili in umirali, da smo sami osvobodili svojo domovino. Sedaj jo bomo uredili tako, kakor narod sam želi. Naša dejanja so izvajanje ljudskih želja. Zgradili si bomo boljši dom, da bomo živeli bolj srečno in v miru. Toda vi nas ne razumete. To nas plaši. Bojimo se, da bi nas zopet kdo ne ogoljufal. Preveč najboljše krvi je preteklo, da bi pustili drugim gospodariti nad nami. Veliko ste nam pomagali in hvaležni smo vam zato. Dajte nam moralno podporo še sedaj, kajti med nami je veliko skupnega. Dajte nam priliko, da se izpolnijo besede vašega pokojnega predsednika Roosevelta, ki jih je zapisal v

UREDNIKOVA POŠTA

Delegacija SNPJ, finančno podprla SANS

Chicago, Ill.—Na zadnji seji 13. redne konvencije SNPJ v Evelethu, je na iniciativo delegatov angleško govorečih družtev bilo darovano za politično akcijo Slovenskega ameriškega narodnega sveta \$793.69. Ta znesek je bil nabran med delegati in delegatinkami ter glavnimi odborniki SNPJ in konvencija je zaključila, da se imena vseh prispevalcev objavijo v uradnem glasilu. Po vrnitvi v Chicago pa je brat Andrej Cizej, tajnik in delegat društva Rožnik, št. 18 SNPJ iz Chicago, prinesel glavnemu blagajniku še znesek \$6.31 kot njegov osebni prispevek in skupna vsota je poskočila na \$800.

Tajništvo SANSa se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem za prispevke, zlasti pa za bratu Ruditu Lischu, Donaldu Lotrichu, Franku Vratariču in mladim delegatinkam, ki so idejo sprožili in jo izpeljali.

Seznam prispevalcev je sledeč:

Po \$15: Mirko G. Kuhel.

Po \$10: Anton Garden, Peter Geshel, Frank Grosser, Andrew Grum, Jr., Frank Ipavec, Michael R. Kumer, Rudy Lisch Donald J. Lotrich, John Olip, Frank Petrič, Carl Samanich, Matthew J. Turk, Anton Udovih, Michael Vrhovnik, John M. Vrant, Jacob Zupan.

Po \$6: Joseph Golob.

Po \$5: Ursula Ambrožič, Frank Augustin, Jakob Baloh, Michael Bizjak, Tony Bogolin, Anthony Bozich, Joe Bratkovich, John Bruce, Matt Cankar, Frank Čebul, Joseph Culkar, Jacob Dolinar, Joseph Dolinar, Joseph in Dani Fifolt, Rok Firm, Lawrence Gradisich, Filip Godina, Frank Jacoby, Anton Jankovič, Joseph Jež, Luka Jurkovič, Louis Kafferle, Matt Katalinič, Frank Kolenc, Max Kumer,

John Kvartich, John Lazar, Frank Laurich, Mike Ludvik, John Matosich, Ludvik Medvešek, Milan Medvešek, Mary Meklan, Martin Miklich, Frank Mlakar, Josephine Močnik, Stella Murn, Christine Nadvesnik, Blaž Novak, Joseph Omerza, Frank Pehnik, Joseph Petric, Matt Petrovich, Frank Podboy, Vinko Polz, Mary F. Prašnikar, Martin Pruss, Helen Ribarich, John Rimac, Anthony Rozanec,

Anton Rupar, John Shaffer, Anton Shular, Louis Shuster, Tončka Simčič, John Simon, Mary Slobodnik, Joe Skuk, Mary Somrak, John Spiller, Christine Stritar, Louis Supancic, Frank Tegel, Edward Tomšič, Ray Travnik, Anton Troha, John Vlatetič, Andrej Vidrih, Frank Vratarič, Lenhart Werdinek, Frank Zaitz, Camilus E. Zarnick, Leo Zevnik in Joseph Zorman.

Po \$3: Ignac Jereb, Joe Koršič, Frank Modic, Milka Pasavec, Josephine Spandal in Mike Zakrajšek.

Po \$2: Vincent Arch, Frank Beutz, Charles Bizjak, Anton Zoklat, Martin Bratanich, Louis Dornik, M. Dragan, Rose Draganovich, Joseph F. Durn, Anton Fabian, Anton Gantar, Frances Gorence, Katherine Grandovic,

Joseph Hrvatin, John Janc, Helen Jereb, John E. Klancher, Martin Klarič, John Kobi, Mary Konchan, Frances Kramer, Edward Krumberger, Rok Lesar, Max Matz, Frank Matko, Frank Menart, John Miklavčič.

Tony Obluck, Frank Pucel, Frank Putzel, Frank Rezek, Louis Sasso, Rudy Singer, Aleksander Skerly, Catherine Stayduhar, Krist Stokel, Frank Sustarsich, Mary Sustarsich, Anton Taskar, William Tomsic, Jakob Volc, Anton Wapotich, Charles Zakely, Frances Zakrajšek, Anton Zornik, Henry Zorman.

Po \$1: A. Delegat (2), from Eveleth; štirje neimenovani, Jacob Adams, John Barich, Joseph Bohinc, Andrew Božič, Angeline Butalla, Joseph Cebon, John Cebular, Mary Cery, Frank Chudchek, A. Cvetkovich, Theodore Čulina, Paul Dankovich, Frances Dermotta, John Dolinar, Frank Erzar, Sr., Kaytan Erznosnik, Sylvia Fabec, Michael R. Fleishhacker, Josephine Frantar, Eva C. Garden, John Gerl, Mary Gornik, Frank Gradišek, Emil Hrast, John Hribar, Frank Hrvatin, John Ivančič, Jennie Jerala, Julius Jerich, John Just.

Anton Jakich, John Yeran, Matt Yurekovich, Frank Kaucic, Steve Kauchich, Martin Kim, Charles Klancher, Frank Kne, John Kobe (64), John Kocjan, Math Koschak, Marion Korach, Emma Korosec, Anton Kovach, Martin Krusic, Jacob Kunstelj, Anton Kuzner, Stanley Lajevic, John Lesar, Louis Mahkovič, Anton Mahnič, John Malovrh, Matija Marovič, Frank Medved, Andy Milavec, Jr., O. L. Lovrenc Ogrin, Ann Opeka, Joseph Ovca, Anthony M. Penich, Frances Perushiek, John Petermel (377), J. Petermel (113), Jennie Petrich, A. Podboy, Anton Pototchnik, Andrew Pirtz, Florian Pishek, Louis Pirnat, Jacob Pompe, John Progar.

Rose Mary Raines, Anthony J. Rebitch, F. Robnik, Frank P. Rodina, Rose M. Rudar, Michael D. Schultz, Frank Seday, John Sever, John A. Skarja, Jos. Skitarel, Peter Skoff, Anton Stigl, Frank Stih, Blaž Strovac, Josephine Sustarsich, Mary Sumina, Frank Supancic, J. Tancek, Vjekoslav Tumbri, Anton Turk, Mary Udovič, Gabriel Uljan, Mary Vasil, Anton Verbič, John Veršnik, Mary Vidmar, Anton Vidrih, Theodore Vucelich, Anton Vukovich, Angela Zaitz, Jennie Zobitz, John Zugich, Anton Žganjar.

Razno: Andrej Cizej \$6.31; Frank R. Wodnick, \$2.24; Cyril Medved, \$1.75; dva po 25 centov in Rose K. Doak \$2.20. Skupna vsota \$800. Število darovalcev, med katerimi je tudi nekaj nedelegatov, je 270.

Nekatere zalepke niso bile točno zaznamovane in zgodilo se je, da je med prispevatelji po \$2 eden, ki je daroval le \$1.

Mirko G. Kuhel, glavni blagajnik SNPJ in tajnik SANSa.

Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

Atlantski čarter. Mi mislimo pošteno, delajte pošteno tudi vi. In skupno bomo postavili podlago za trajni mir, bratstvo in prijateljstvo med svobodoljubnimi narodi.

Amerika bi také besede razumela...

Naša dolžnost kot zavedni Amerikanci je, da storimo vse v svoji moči, da se preprečijo vsi vzroki, ki bi vodili k novemu svetovnemu klanju in uničenju moderne civilizacije. Amerika je naša nova domovina. Največ ji bomo koristili in s tem sami sebi in našim dragim preko oceana, da pobijamo sovražno-propagando, ki pod krinko raznih psevdizmov dela pogoje, ki peljajo naravnost v tretjo svetovno vojno. Viharni oblaki, ki se zbirajo nad Ameriko, morajo izginiti, če hočemo, da se zvedri tudi nad Jugoslavijo.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

Vseslovanski kongres v New Yorku

Cleveland, O. — Kot je bilo že poročano, so imeli člani in zastopniki društev in organizacij vseh Slovanov v državi Ohio svojo skupno konferenco v čestkem Sokolskem parku v Twinburgu, O. Slična zasedanja se vršijo v vseh državah z namenom za predpriprave za skupno kongresno zborovanje, katero se bo letos vršilo v New Yorku v dnevih od 21. do 23. septembra v Manhattan Centerju.

Naj bo tu omenjeno, da se je prvi tak kongres vršil v Detroitu, Mich. koncem aprila 1942 leta v Masonskem templu; drugi v Pittsburghu, Pa., koncem septembra 1944 leta v Carnegie Music Hall. Letošnje zborovanje se vrši v New Yorku.

Splošno je znano, da je bilo prvo zborovanje zamišljeno ter imelo prijazno podporo v Washingtonu. To dokazuje laskavi pozdrav zborovalcem od predsednika F. D. Roosevelta samega. Takrat je bila Jugoslavija v oblasti sovražnika, okupatorja in nemške horde so tedaj ugonabljale Rusijo. Na kratko rečeno, tedaj so bili kritični časi.

Rusija sama je odbijala sovražnika na tisoče milj dolgi fronti in Anglija je čakala na pomoč le iz Amerike. Apelirali smo na vlado, naj prej ko mogoče odpre zapadno evropsko fronto. Mar naj si pokličemo v spomin, da je bila vsa Amerika tedaj prepredena z nemškimi voluhi, ki so na najspretnjši in najmodernejši način poskušali ovirati ogromna obrambna dela?

Ali ni v vladi sami tedaj sabotalo precej članov prijaznih osišč, ki so mladane osvobodili kongres? Vsi vemo, da je previdno vodstvo predsednika Roosevelta, je uspelo preprečiti podtalne moči, da niso bruhale v ameriško javnost. To nam temeljito dokazuje takrat izdana knjiga "Under Cover".

Ameriška vlada je vedela kako se počutijo slovanski priseljenci, kajti njih narodi in zemlja je bila predmet kriminalcem za ugonobitev. V Detroit je prišel apel, da naj čez 15 milijonov delavcev, ki so slovanskega pokolenja, držijo delo in naj ne poslušajo sabotažnike, kajti to je bila tudi slovanska borba za obstanek. Takratni kongres je vse program velikodušno odobral. Delegacija je vstala ter z ogromnim aplavzom dala duška, tudi s solzami v očeh od ginjenja. Ameriški Slovenci smo takrat sprejeli oficijelno borbo, da ugonobimo skupnega sovražnika ter temeljito vzdržali do konca.

Poleg dela v obrambni industriji, kjer se nam je povedalo, da zavzemamo 51 odstotkov, so polnili naši sinovi bojne vrste, ki so štele milijone. In šp poleg teh se je milijone naših bratov borilo v Evropi, kjer so umirali na bojnih frontah pod najbolj bestialnim kriminalcem vse zgodovine človeštva. Vse to so za nas tragični spomini, posebno še ako pogledamo na odnošaje v svetu danes, po enem letu in pol, odkar smo izgubili svetovnega borca za demokracijo, našega velikega predsednika F. D. Roosevelta.

Zdi se nam, da je evropska reakcija prišla v Ameriko, kjer si je utrla pot vsepovsod. Narod v Evropi so se osvobodili, toda kar naenkrat pa, kot izgleda, to ni po godu onim, katere smo pred par leti pomagali rešiti pred sovražnikom. Zaključek pacifične vojne z Japonci je bila atomska bomba, katero hočejo rabiti sedaj nad onimi narodi, kateri so nas rešili pred par leti poraza.

Ameriška mornarica se vozi po sredozemskem morju kot strelišče, ne premagancem, ampak zmagovalcem in zaveznikom. V našem slovanskem primeru dajejo zaslabo ameriške in britske armade onim, ki so preje enoglasno kričali in pod-

pirali fašizem. Kot vse zgleda, smo mi zmagali v vojni, toda pri upravi miru se nam odrekajo pravice, za katere smo največ krvi prelili.

Ta gorastna slika nam daje povod, da kot ameriški državljani, ki smo vse doprinesli, da osvobodimo trpeče narode sveta, dvignemo sedaj svoj glas skupno in v družbi onih, ki smo zastavili vse sile, da rešimo demokracijo in da sedaj glasno povemo, kaj nas boli.

Usoda je hotela, da se ravno zemlja Slovenije nahaja sedaj na najbolj kritičnem in pomembnem vogalu južnovzhodne Evrope. Na vsak način nam reakcija hoče pred nosom zapreti Jadran. Mar ni sedaj prava prilika, da se Ameriški Slovenci oglasimo ter zahtevamo od ameriške vlade, da izpolni obljube, da narodi sami odločajo o svoji usodi? Pomagajmo našim zagovornikom v Parizu, katerim se odreka pravična razmejitev naše krvave rojstne domovine, ki se sedaj obrača na nas za pomoč!

Da, poleg dejanske pomoči moramo zaradi že omenjenih razlogov doprinesiti še to. Posamezniki in društva, pošljite moč in žene na to zborovanje, kateri naj imajo poverilnice, da zastopajo toliko ljudi ali članov. Naše najbolj uspešno orožje, kar nam je ostalo je, da se zbudijo ves narod in skupno zahteva svoje pravice, ki mu po vseh pravicah pripadajo.

Slovenci, odnosno Jugoslovani sami smo premajhni, da bi kaj takega doprinesli. Poštenost in pravica tudi že zdavnaj nimata odziva pri močeh, ki so danes v sedlu vlade, zato se moramo poslužiti tega zborovanja, da jih opozorimo, da se bližajo volitve in da nas je toliko, ki bomo z glasovnicami o njih usodi odločali, potem šele bodo slišali naš glas.

Kongres je razdelil zastopstvo ter pričakuje 60 delegatov izmed Slovencev v Clevelandu in okolice. Ako se v kratkem zbere dovolj ljudi, bi se poskusilo najeti avtobus, kar bi bilo udobnejše. O tem se bo še naznanilo, ko bo imel odbor sestanek. Do takrat pa naj vsakdo sam misli, da je dolžan storiti nekaj za uspešen nastop Slovencev v boju za naše svete pravice.

Michael I. Lah.

DELAVCI POČASČENI

Zadnjo soboto je priredila Madison Foundry Co. "clambake" za svoje delavce pri Zalkarjevih na 911 Addison Rd. Servirala so lepa dekleta, to tudi nekaj šteje.

Mr. Geo. Walton je predsednik tovarne, ki zaposluje do 80 ljudi, med katerimi jih je najmanj ena četrtnina Slovencev.

Jože Pograjc.

Tudi v najboljših hišah se primerijo nesreče

Frank D. Celebrezze, mestni varnostni direktor opozarja državljane, kateri se pod vtisom, da se doma ne primerijo nesreče, pa je obratno resnica, kar dokazuje statistika o številnih nesrečah in smrti, ki se primerijo v navidezno varnih domih. Pred par dnevi se je en deček nevarno oparil s krompom po glavi in hrbtu, ko je prevrnil lonec na peči. Opazil je, da voda vre in se vliva preko lonca. Da bi pomagal materi, (bil je 4 leta star) je poskusil premakniti lonec na peči. Pri tem se je posoda prevrnila in vrelo vodo ga je resno oparila. Zadržni mesec se je primeril drug sličen slučaj, pri katerem je zgubil življenje en otrok.

Neka mlada žena se je močno opekla po obrazu in rokah zadnji teden, ko je plamenček od žigalice, s katero si je prižigala cigareto, vžgal jopič. Mož, ki je bil slučajno doma, je pogasil ogenj in hitro odpeljal ženo v bolnišnico.

V tem sta zapopadlena dva tipična slučaja domačih nesreč, ki se nanašata na prevrnitev po-

sode z vrelo vodo in z neprevidnim ravnanjem z vžgalicami, ki povzročajo večkrat resne nesreče.

Otrokom bi se moralo dopovedati, dokler so še mladi, da kuhinja ni igrišče in peč tudi ni igrača. Ako se otroke pusti okrog plinske peči, obstoja vedno nevarnost eksplozije ali zažigalnice. Mnogokrat otroci radi odprejo plinske pipe pri peči in grelo proč. Potem plin napolni prostor v stanovanju. Ako v takem slučaju nekdo prižge vžgalico, je eksplozija gotova reč.

HERMAN STEIN

Mr. Herman Stein, predsednik Herman Stein Advertising Agency bo letos zopet načeljeval odboru tujezemskega časopisja v Clevelandu, ko se bo otvorila 10-dnevna kampanja Community fonda.

Mr. Stein govori sedem jezikov ter je splošno poznan med tujezemskimi časniki. Pri odboru za zbiranje prispevkov v Community fond se aktivno udeležuje že 29 let in kot do slej bo tudi za sedanjo kampanjo, ki se odpre 14. oktobra, posvetil vso pozornost in skrbel, da se bo med tujezemskimi časopisjem razdelilo potrebno gradivo za uspešno reklamo, da bo fond dosegel določeno kvoto \$4,880,000, s katerim denarjem se podpira in vzdržuje razne javne urade v pomoč in dobrodelnostne svrhe med potrebnim narodom v mestu.

Mestne novice

Rekordno število dijakov

Cleveland College, Western Reserve univerze se pripravlja na izredno veliko število dijakov v letošnjem letu. Pričakuje se 9,000 študentov, od katerih bo 2,000 polni čas in 7,000 delni čas, ko se prične s poukom 30. septembra.

Herger C. Hunsaker, načelnik kolegija poroča, da se je z ozirom na tolikšno število dijakov najelo še prostore v Auditorium posloju, E. 6 St. in St. Clair Ave., kjer se sedaj pripravlja 14 sob za učenje. Cleveland kolegij nudi študentom 287 različnih tečajev v 484 razredih, v vsakem po 30 študentov. Lansko leto je poučevalo 32 profesorjev, letos se jih bo rabilo 61 in število se bo še povečalo, ako se bo moglo najti kvalificirane učne moči. Vodstvo kolegija je naročilo 2,000 novih stolov in mnogo druge nove opreme za učne sobe. Vpisovanje za dosedanje dijake se prične 16. septembra, in traja do 20. sept., od 23. do 27. sept. pa se bo vpisovalo nove dijake.

Pazite se strupenih gob!

Dr. Harold J. Knapp, mestni zdravstveni komisar je včeraj izdal običajno letno svarilo vsem tistim, ki se radi sladkajo z gobami, pri tem pa dostikrat zažvižgje strupene. Dr. Knapp svetuje nabiralcem gob, naj jih le nabirajo, ker imajo s tem veselje. Ko jih prinesete domov, jih še enkrat dobro pregledajte, potem pa vrzite v kanto za odpadke in kupite varne gobe, ki se dobijo na trgu, ki so umetno pridelane v posebnih poslojih. Le redki so ljudje, ki znajo zanesljivo ločiti vžitne gobe od strupenih. Zato se z gobami ni varno igrati.

Slovenski ameriški narodni svet

3935 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.

Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

ČASTNI ČLANI:

Častni predsednik: LOUIS ADAMIC, Milford, N. J.
Častna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.

Častni član: DR. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

ČLANI EKSEKUTIVE:

Predsednik: EUBIN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
1. podpredsednik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
2. podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.

Tajnik: MIRKO G. KUHLE, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Blagajnik: VINCENT CAINKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
Zapisnikar: JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

Član: LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
ANTON KRAPENC, 1036 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.
LEOPOLD KUSHELAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS ZELENIKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
JOSIE ZAKRAJSEK, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.
JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

SIRSI ODBOR:

ANTON DEBEVC, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
JOSEPH F. DURN, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.
JOSEPHINE ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
THERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Aliquippa, Pa.
ANTON HORZEN, 1239 First St., La Salle, Ill.
ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.
REV. MATH KEBE, 223-57th St., Pittsburgh 1, Pa.
FRANK KLUNE, 604-3rd St., N. W., Chisholm, Minn.
HELENA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.
KATHERINE KRANZ, 17838 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.
JOHN KVARITCH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.
JOHN POLLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.
LUDVIK MUTZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.
ANTOINETTE SIMICH, 17410 Nottingham Rd., Cleveland 19, Ohio.
THERESA SPECK, 4658 Rosa Ave., St. Louis 18, Mo.
VALENTINE STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.
ANDREW VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.
JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

BUDHIN DEMANT

GUSTAV LE ROUGE

(Nadaljevanje)

Tu in tam je sunil kakega, ki je jezno zamrmral. Lionel se nato ni ganil in možak je spet spal naprej.

Begunec je rabil skoraj četrt ure za nekaj metrov. Potem pa ure lahko šel malo hitreje naprej, kajti pot je bila prosta.

Upal si je celo, ko je bil dovolj daleč, pripaliti užigalico, da najde pravi izhod, kajti nikakor ni vedel, na kateri strani je. Zdelo se mu je pa, da mu iz hodnika, v katerem se je nahajal, veje boljši zrak, in začel je po njem stopati naprej. S slastjo je začel dihati svež zrak, ki ga je obdajal.

Naposled so se njegove noge zadele čb mehko tvarino; bil je velik kup pepela, ki ga je bil zapazil pri prihodu.

S silnim veseljem je spoznal, da je pravi hodnik. Pogledal je navzgor in zapazil, da je na dnu navpičnega rova ali dimnika; pod njim so bivši prebivalci jame kurili ogenj in jo tako zračili.

Če bi se mu posrečilo, splezati po tem dimniku navzgor, bi bil rešen.

S pomočjo užigalic je spoznal, da plezanje navgor ni bilo težavno. Skalovje je bilo tako razruvano in toliko čeri je molelo na vse konce, da je bilo plezanje omogočeno.

Predno je začel plezati, je Lionel pogledal nazaj in z začudenjem, potem pa s strahom opazil, da se v globočini jame pričinja svetloba. Rdeča svetloba je postajala vedno bolj močna.

Naenkrat se je dvignil plamen in iskre so švigale v zrak v rdečkastem dimu.

Roparji so preplašeni vstajali. Klic "gori!" je zbudil tudi najbolj odrevenele iz spanja. Kmalu pa je začel Lionel druge, še strašnejše klice:

— Smodnik! Sod smodnika!
— Reši naj se, kdor more!
— Brady je zažgal!

Lionel se je naglo povzpelo po prvih čerh skalnega rova. Pozabil je na svojo utrujenost; spretno kot mačka in varno kot mesečnik je plezal navzgor. Roke so mu pričele krvaveti, kajti robci skale so bili ostri. Za trenutek je pogledal navzgor in videl nad seboj slabo luč: košček neba.

Srce mu je zastajalo od groze, ko je čul pod seboj obupne klice, rjojenje in preklinjanje nesrečnežev, zaprtih v jami. Zdelo se mu je, kot da bi se bilo odprlo pod njim pekleno okno.

Naenkrat pa je preglasil vse rezek klic, obupen glas, ki ga je le predobro poznal — glas Misterije.

— Pomagaj mi, Lionel! ... Na pomoč!

Temu klicu je sledilo par revolverjskih strelav, potem je kričanje za nekaj trenutkov prenehalo.

Lionel Brady se je bil ustavil. Ta klic na pomoč ga je presunil do zadnjega živca. Ali ga je ta ženska zaman klicala, naj ji pomaga, ona, ki ga je kljub svoji zločinski naravi ljubila in mu v dveh slučajih rešila življenje?

Obotavljal se je. Silen boj se je vršil v njem med ljudomilostjo in neobhodno potrebo bežati.

Ni utegnil, da bi se odločil. Spodaj je nastala eksplozija. Silen pok je pretresel skalovje in sledil mu je ropot, kakor če se podira poslopje, zadeto od grnate.

Lionel se je instinktivno z vso silo krčevito oprijel skale, na kateri je visel. Dolgo časa se ni ganil. Bil je kot odrevenel. Od silne eksplozije so mu kapljice krvi stopile iz ušes, nosa in trepalnic.

Končno pa se je zdrnil in začel divje plezati navzgor. Z zadnjo silo je prišel iz rova in se ves okrvavljen zvalil na tla.

Onesvestil se je ... Zbudil se je od mraza. Bilo je zgodaj zjutraj. Oblaki so stali nizko nad morjem, ki je bilo težko, svinčene barve. Bela točka je izginila na obzorju. Bila je "Morska lastovka", ki je bežala z razpetimi jadr.

Lionel je šepal proti svoji jahti. Naenkrat se je spomnil in naglo potipal v žep.

Budhin demant je bil še vedno v njem!

(Dalje prihodnjik)

V najem

se odda 6 sob odrasli družini dveh ali treh oseb. Pokličite po 5. uri popoldne. PO 8796.

Zavezniško izzivanje dovedlo do tragičnega incidenta pri Bledu, pravi Adamič

(Nadaljevanje s 1. strani)

skim ozemljem, prezirajoč vse proteste—dejansko se ni smatralo niti dovolj važno, da bi se na formalne note dal kakršenkoli odgovor.

V presojanju vzrokov za obstoj in poostreitev te atmosfere bi morali mi Amerikanci imeti pred očmi tudi druge faktorje, ne glede na to, kako zelo jih skušajo prikriti ali podcenjevati naši časopisi, radio in naš državni departament.

Fašisti—ZNANI fašisti, ki so služili pod Mussolinijem, ki so vodili njegove armade in izvrševali njegove zločine—se danes v zavezniškem teritoriju svobodno gibljejo. Nekateri od njih se celo vidi v družbi zavezniških častnikov. Kdo se more izogniti zaključku, da uživajo zavezniško zaupanje in zaščito?

Jugoslovanski kvizlingi—srbski Četniki, hrvatski Ustaši in slovenski Domobranci—so deležni iste svobode in uživajo iste privilegije v ozemlju pod anglo-ameriško kontrolo. Nekateri se nahajajo na uradnih seznamih Mednarodne komisije za vojne zločine kot vojni zločinci. Navzlic temu pa jih zavezniki nečesto izročijo jugoslovanski vladi—izročiti ji nečesto niti zločinskega krvnika Ante Pavelića, Mussolinijevega in Hitlerjevega lutkarskega vladarja Hrvaške, ki je direktno odgovoren za pokolj stotisočev Srbov in židov.

Vsakomur je znano, kaj hočejo ti intriganti—tretjo svetovno vojno—in hočejo jo hitro. Ako se te ljudi vidi, kako se poljubno in svobodno kretajo v zavezniški zoni A, kako se družijo z ameriški častniki, medtem ko ameriška letala delajo opazovalne polete nad Jugoslavijo, kaj si morejo Jugoslovani misliti?

In kaj si morejo misliti, ko Amerika dosledno odklana izročiti okoli 170 jugoslovanskih donavskih ladij, katere so ukradli Nemci in odpeljali po omenjeni reki v Avstrijo, in katere Jugoslavija danes krvavo potrebuje?

In pa glede prizadevanj Amerike v prilog Mihajloviču, ki je bil brez dvoma kriv zločinov, katere je priznal in radi katerih je bil usmrčen?

Dalje glede zaprek, katere povzroča ameriška embasada v Belgradu Jugoslovonom—vštevši, ako ne posebno predstavnikom jugoslovanske vlade, ki želijo obiskati Zed. države?

In ali naj Jugoslovani pozabijo na atomsko bombo? Da je bila iznajdena in rabljena, in da so njene stalno rastoče zaloge izključna last države, ki skoro dnevno pošilja svoja letala preko njih meje?

Ali naj Jugoslovani verujejo, da je vse to golo naključje, brez namena, slučajni čini in postopki, ki nimajo nikake medsebojne zveze? Da so note državnega departementa v Washingtonu, povelja ameriškega armadnega častnika na zrakoplovskem polju v Julijski krajini, navodila ameriških okupacijskih uradnikov v Nemčiji brezpomembne slučajnosti brez medsebojne zveze?

Jugoslovani tega ne morejo verjeti, ker imajo višje mnenje o delu ameriškega štaba.

(Drugi in zaključni del Louis Adamičevega članka bo priobčen v jutrišnji izdaji "Enakopravnosti.")

IZGREDI V BRAZILIJIPROTI ČRNEMU TRGU

RIO DE JANEIRO, 2. sept.—

Tekom silnih izgredov kot protest proti draginji in črnemu trgu je bilo tekom zadnjih dveh dni nad sto oseb ranjenih, 500 je bilo vrženih v ječo, in ubita je bila najmanj ena oseba. Vlada je danes nad mestom proglasila obsedno stanje.

OBUPANA MATI UTOPILO OTROKA IN SLA V SMRT

IOWA CITY, Ia., 2. sept.—

Mrs. Thomas A. Kalley, stara 32 let, je v banji na svojem domu utopila svoje tri male otroke, potem pa se je ustrelila. Trupla je našel mož, ki se je vrnil domov iz svoje avtomobilske popravilnice, potem ko ga je poklicala dekla, ki je našla vrata kopalnice zaklenjena.

TO SETTLE ALL INDIAN CLAIMS ... President Truman as he signed a bill creating a claims commission to handle all Indian claims. He expressed the hope that the measure "will mark the beginning of a new era for our Indian citizens."

Program založbe "Mladinska knjiga"

Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

Pri Glavnem odboru Zveze mladina Slovenije se je osnovala založba "Mladinska knjiga." Potreba po taki založbi je velika, saj naša mladina od najmlajših z predšolske dobe pa do odrasle mladine potrebuje mnogo knjig. Danes postavljamo naše življenje na novo osnovo—izgrajujemo državo na principih demokracije in enakopravnosti in od tu mora izhajati sodobna vzgoja in usmerjanje našega novega pokolenja. Tega vprašanja pač ne smemo zanemariti ali pozabiti. Vzgojiti moramo našo mladino tako, da bo na svoji poti graditelj novega življenja, znala ločiti zno od plevla, da se bo mogla in znala bogatiti z naprednimi pridobitvami preteklih dobe in obenem z vso odločnostjo otresti vsega onega, kar bi jo iz te preteklosti oviralo na novi poti.

Torej je treba dati naši mladini knjig, ki ji bodo razlagale, bogatile znanje, vzbujale voljo in zanimanje do učenja, tiskati bo morali dela, ki bodo spremenila učni načrt naših šol, tudi strokovnih, dalje knjige, ki jo bodo seznanjale—primerno vsem starostnim stopnjam mladine—s sodobnim in problemi naše države, in pa da bomo znali zbuditi zanimanje in veselje do tistih poklicev, ki so nujno potrebni v eni ali drugi stroki. Vendar pa moramo vsemu temu dati trdno osnovo. Če hočemo to doseči, je treba izdajati literaturo, ki bo pokazala mladini na razumljiv, pester in vendar umetniški način razvoj družbe, znanosti, kulture.

Naša mladina mora poznati pot, ki jo je napravilo človeštvo od izumitelja kamene sekire pa do tvorca današnje tehnike in kulture in bora za nov pravičen družbeni red. Seveda ne sme biti to le golo naštevaje dejstev in izsledkov, ampak je treba pokazati vzroke družbenih gibanj, procese razvoja v znanosti, težave, katere je bilo treba premagovati, dokler ni bilo delo kropano z uspehom. To je veliko in dolgotrajno delo, h kateremu mora naša založba prispevati svoj delež.

To nalogo bomo začeli izpolnjevati že z letošnjim izborom knjig in brošur. Zato smo postavili v program kot eno važnih zbirk popularno-znanstveno literaturo. S to zbirko upamo, da bomo pri delu za vzgojo mladega človeka nekaj prispevali. Omeniti je treba tu nekatere prav priproste, a vendar izredno zanimivo napisane knjige, ki bodo izšle v okviru te zbirke. Med temi so: Kaller: "Kako je nastalo življenje na zemlji," Iljinova dela: "Kako je človek postal velikan," "Zgodbe o velikem načrtu," "S črnim po bele" (o razvoju tiska) in "Zgodbe o rečeh," dalje Sergejev: "Nenavadni nebesni pojavi" in "Znanost in praznoverje," Bublejnikov: "Zgodbe o zemlji" in "Zgodbe o fiziologiji."

Letos smo se omejili večinoma le na sovjetsko literaturo, razen nekaj izjem, pa to je že bolj strokovna literatura na primer: Petek: "Letalsko modelarstvo," Inženirski Strojinik: "Jadrsko letalstvo" in Kocjandčič: "Pot v fotografijo." Z osnovanjem komisije za strokovno in popularno-znanstveno literaturo pri redakciji "Mladinske knjige" upamo, da bomo vzbudili nekaj zanimanja za ustvarjanje takih del in da bomo prihodnje leto tiskali že nekaj izvirnih del.

Vendar bi bilo delo založbe enostransko, če bi ne mislila na to, da je treba dajati čtiva našemu rodu za vse starostne stopnje in sicer knjig, ob katerih si bo naša mladina krepila voljo, da postane čim boljša, plemenitejša, da bo voljna učiti se, delati in ustvarjati.

Za naše najmlajše imamo letos na programu štiri slikanice in sicer: Inženir Brill: "Pionirji gradijo," v kateri je pokazano, kako se naši najmlajši vključujejo v delo za obnovo domovine in istega avtorja "Izgubljeno kosilo." Zelo slikovita je Ribičičeva slikanica "Črni muc se ženi." Iz sovjetske literature smo prevedli zabavno slikanico Čukovskega: "Suri-muri veliman." Za nekoliko starejše mladoletnike imamo na programu Ingoličeve: "Udarno brigado," Oskarja Hudalesa: "Mama kruha" in ponatisnili bomo Bevkove: "Pastirce," "Iz slovenske klasike bomo izdali izbor Levstikovih mladinskih pesmi in basni in pa Milčinskega: "Pravljice." Iz hrvaščine smo prevedli Lovrakov mladinski roman "Tovarišija Petra Grče," ki je po osvoboditvi doživel v Zagrebu že drugo naklado.

Iz sovjetske literature smo izbrali nekaj knjig. Za mlajše smo izdali: Pogorelskij: "Črna kokoska," Kononov: "Zgodbe o Lenuinu," Jakovljevič: "Zgodbe iz mojega življenja," v tisku so Koplienki: "Sonce," Rakovskaja: "Deček iz Leningrada."

Posebej je treba omeniti Gajdarjevega: "Timur in njegova komanda," ki je dobil Stalinovo nagrado. Za odraslo mladino je kot prva knjiga izšla Ostrovskega "Kako se je kalilo jeklo." Ta je doživela že drugo izdajo. Knjiga je osvojila našo mladino, njen glavni junak Pavka Korgačin je vedno bolj poznan v naših mladinskih vrstah. Zbirka črtic in novel: "Za sovražnikovim hrbtom" in "Stalinski rod" in pa Birjukova roman v dveh knjigah "Čajka" nam riše sovjetsko mladino, ki je imela vse možnosti razvoja, sposobnosti, svetle, močne značaje, ki do brezmejnosti ljubijo svojo domovino in so heroji v borbi za ohranjanje domovine.

Sem spadata tudi Fadjejeva "Mlada garda," Avdjejnka "Ljubim" in Kaverina "Dva kaptana." Zadnja knjiga izide v juniju. To je roman v dveh knjigah in je bil v letu 1943-44 nagrajen s Stalinovo nagrado za prozno književnost. "Dva kaptana" je knjiga mladosti, vedrine, mogočna pesem mladih sovjetskih kladivarjev, kateri je čuječe prisluhnila mladina vsega sveta. Roman je že preveden v več tujih jezikov. Z enakim navdušenjem kakor mladina so ga sprejeli tudi odrasli, tako v Sovjetski zvezi kakor drugod po svetu.

Iz bolgarščine smo prevedli sodobni roman Daskalova "Pot." Iz zapadne literature imamo na programu: Mark Twain: "Tom Sawyer," J. Verne: "Potovanje v sredino zemlje" in

Jack London: "Zgodbe z južnega morja."

Za naše mladinske odre je založba priredila zbirko "Mladi oder," v okviru katere bodo do konca leta izšle naslednje stvari: Ingolič: "Mladi aktivisti," Vida Tauber: "Mojca," B. Capič: "Pionirji iz Tuhega dola" (prevod iz srbohrvaščine), iz rusčine smo prevedli: Gorbatova "Mladost očetov," Leonova "Vdor," Bulgakova "Novi dom" in tri sovjetske enodejanke.

Za naše pionirske in mladinske zборе je "Mlada pesem," Pirnik "V nove zarje," Bravničar "Poljha hišica" in dr. švara "Mladinske pesmi."

Iz programa "Mladinske knjige" je razvidno, da je izvirne literature bolj malo. Nekaj pobude in zanimanja za pisanje mladinskih knjig smo dali z razpisom nagradnega natečaja. Odziv je bil dober, vendar kvaliteta nekaterih rokopisov kaže, da bo treba pač resnejšega odnosa do mladinske literature in predvsem več zanimanja, da bo pričelo čim več naših vidnih pisateljev pisati za našo mladino.

Z. P.

Mestne novice

PREGLED POGOZDOVANJA V OHIO

Governor Frank J. Lausche je povabil Charles Lathrop Pack Forestry Foundation in Society of American Foresters, da preiščeta pogozdovni oddelek države Ohio in strokovno ugotovi standard za uspešno upravo gozdov v državi in podata priporočila, kako se bo doseglo ta standard gozdov.

Stroški preiskave bodo znašali \$10,000, katere bo do vsote \$8,500 kril Pack Foundation in ostalo pa Forestry Association. V načrtu je pomoč v dobavi sadik velikim lastnikom zemljišč in nadzorovanja sedanjih gozdov. Na planote, katere se bo zasadilo z drevjem, bo priporočeno znižanje davkov, kot se je to zgodilo v državi North Carolini.

Goetz je dobil sodnijsko prepoved

Julius M. Kovachy, sodnik na okrajnem sodišču, je izdal proti mestu Clevelandu sodnijsko prepoved, da ne sme ukiniti pogodbe z Cleveland Concession Co., kot se je to napovedalo od strani nadomestnega župana Lee C. Howleya, kar bi imelo stopiti v veljavo 2. septembra. Sodnik Kovachy je odredil zaslišanje, ki se bo vršilo 16. septembra.

Cleveland Concession Co., je bila obtožena, da je prodajala neužitno "pop corn" ali koruzo, kjer se je našlo dlake podgan in druge umazanarije, kot tudi raznih drugih prestopkov.

Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

POLITIČEN OGLAS

POLITIČEN OGLAS

Vabilo

Vam, da se pridružite drugim državljanom iz Clevelanda in okraja Cuyahoga, ki so mnenja, da je čas, da se nekaj stori, da se naši državi in naši deželi trdno vodstvo, ki nas je ohranilo v prejšnjih slabih časih.

V temu "letu odloka," je prva stopnja napram narodni premembi vodstva v letu 1948, da se v novembru izvoli REPUBLIKANSKEGA GOVERNERJA izrazeite zmoglosti—novega REPUBLIKANSKEGA SENATORJA—in solidni REPUBLIKANSKI TIKET v Ohio.

SEDAJ JE ČAS ZA PREMEMBO. NASLOVI V VAŠEMU ČASOPISJU VAM POVEDO POVEST

• Zdaj je čas za akcijo in Vi lahko pomage. Tu je lahak način za začetek. Izpolnite in odpošljite spodnji kupon še danes. To vas ne stane ničesar.

Herbert for Governor Committee
627 Union Commerce Building
Cleveland, Ohio

Jaz sem mnenja, da JE ČAS ZA PREMEMBO in da se vzpostavi trdno vodstvo v Ohio in v deželi. Jaz bom storil svoj delež s tem, da se danes pridruži HERBERT FOR GOVERNOR COMMITTEE.

☐ VETERANSKI ODELEK ☐ KOZMOPOLITANSKI ODELEK

Prosim, pošljite mi člansko karto in polne podatke na:

Ime _____

Naslov _____

(Prosimo pišite ime in naslov razločno)

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

Nove knjige Mohorjeve družbe

Te dni je Mohorjeva družba, najstarejša slovenska knjižna založba zopet izdala tri knjige. Dve od teh sta izvirni in sicer novele Fr. K. Meška in knjiga črtic Manice Komanove "Rab", tretja pa "Slepi muzikant" V. Korolenka, je prevod iz ruščine.

Meško je zbral v svoji knjigi sedem novel, dve daljši (Drama na vasi, Hrast) in pet krajših (Beseda — pesem, Slovenske gorice, Božič trpečih, Bečac, Norec). To so večji del kmečke zgodbe. Rišejo nam borbe našega kmeta za zemljo in njegovo pravdarsko strast, vaše posebne, govore o življenju v Slovenskih gorah. So tudi tako, ki se gode že v času osvobodilne vojne, tako Božič, ki ga je preživljal pisatelj leta 1941 v Srbiji, večji del teh povesti pa sega s snovjo še v leta daleč pred veliko vojno ali pa so pisane neodvisno od časa. To so preproste zgodbe v slogu večernih povesti in bodo še našle bralcev med našimi ljudmi.

V drugi knjigi je zbrala Manica Komanova dvanaest motivov z Raba. Tako smo dobili nov poskus obdelave snovi, ki jo je zajela že Milena Mohoričeva v svoji knjigi. Obe knjigi sta si ne samo po naslovu in splošni izbiri snovi, ampak tudi v detajlih močno podobni. To je razumljivo. Obe pisateljici sta šli skozi rabsko taborišče in znali sta poiskati — prav gotovo neodvisno druga od druge — tiste izmed črnih prizorov, ki so bili najznačilnejši in najbolj dramatski. Zato je v knjigi Komanove nekaj črtic, ki obdelujejo isto snov na močno podoben način kakor pri Mohoričevi: Zatajeni mrliček, Strašna viharina noč. Ker so prepevali itd. Kot dokument je ta knjiga dober prispevek k osvetlitvi rabske mučnice.

Tretja izmed teh novih knjig pa je povest V. Korolenka "Slepi muzikant". Vladimir Galaktinovič Korolenko sodi med napredne ruske pisatelje druge polovice preteklega stoletja. Povest "Slepi muzikant" je bila napisana že leta 1886 in velja za zanimivo psihološko in vzgojno povest. Slovenski prevod je pripravil za Mohorjevo družbo Ivan Vovk po šesti izdaji.

Za prihodnje mesece pripravljamo Mohorjeva družba še vrsto novih knjig. Med domačimi pripovednimi deli bo nov roman

Prežihovega Voranca. Bevkova Železna kača, Toneta Gmajnarja Črtice iz zaporov in taborišč. Ivana Vovka novele iz Dachaua, nova izdaja Levstikovega Martina Krpana in Stritarjevih prirednih spisov, nekaj odrskih del, tako Roševi Mokrodolci, Hudalesova Zelena vrhica, nekaj znanstvenih knjig, med katerimi bo Toneta Fajfarja Zgodovina osvobodilne borbe, nova izdaja Pirjevčeve knjige Knjižnice in knjižničarsko delo, Faturjev kratek pregled slovenskega slovstva itd.

KMETIJSKA SOLA NA GRMU

Koncem julija se je na kmetijski šoli na Grmu mudila šolska mladina iz Toplice in si pod vodstvom učiteljstva ogledala vse gospodarske naprave. Učenci so z velikim zanimanjem sledili besedam ravnatelja kmetijske šole, ki jim je razkazal in tolmačil razne novodobne poljedelske stroje, ki jih potrebujejo zlasti večja kmetijstva.

Ogledovali so si vzorne svinjake in občudovali lepo rejeno prašiče. Na poizkusnem polju je dozorevalo težko žitno klasje — kruh za Slovence. Otroci so sami razpoznali več vrst pšenice in razpravljali o njeni rasti. Vse so hoteli videti in vedeti naši pionirji, ogledali so si tudi vzorno urejeno drevnico. Še globoke silose je marsikdo prvič videl in vpraševal, kakšne koristi so za naše gospodarstvo. Pa so jim razložili, da bodo silosi posebno letos v suši dobro umetno ohranili koruznice, ko bo druge krme primanjkovalo.

V hlevu za živino je plemenski bik in lepo število krav z napisanimi tablicami s podatki živinčeta. Na vrtu so deklice občudovale krasno cvetje, v posebnih gredah pa vsakovrstno sočivje. Nadalje je mladina pohitela še k vzornim nasadom trt, ki so zrcalo pravilnega vinogradništva.

VALILNICA PIŠANCEV V ST. VIDU

Letošnja valilna doba se polagoma zaključuje. Največja valilnica v Sloveniji, ki obratuje v St. Vidu pri Ljubljani, je letos izvalila več desetisočev piščancev, rac, gosi in pur, kar bo mnogo pripomoglo, da se bo zopet dvignilo perutninarstvo v Sloveniji, ki mora postati tudi upoštevana vir dohodkov, zlasti na podeželju, obenem pa po-

BORBA PROTI INFANTILNI PARALIZI

Vsled tekoče epidemije infantilne paralize v Zd. državah so se mnogi kraji lotili akcije za pobijanje te nevarne bolezni s kemičnim preparatom DDT, ki so ga uspešno rabile naše oborožene sile v Evropi in na Pacifiku. Gornja slika predstavlja disinfekcijski voz, s katerega se prši DDT v vasi Lyons v Illinoisu. Do danes ni bil v omenjenem kraju javljen še noben primer infantilne paralize.

membem činitelj zdrave prehrane slovenskega ljudstva.

Piščanci, ki se izvalijo v juliju in do 15. avgusta, so primerni za rejo naslednje leto, ker zrastejo iz njih prav izvrstne nesnice. Pa tudi za zakol v letošnji kasni jeseni so ti piščanci zelo primerni.

Da se omogoči prav vsem zanimancem, da si nabavijo piščance, bo šentvitska valilnica v naslednjih tednih pošiljala v razne kraje na določene dneve večje število enodnevnih piščancev. S tem bo slehernemu omogočeno, da si izredi kokoši ali pa pridobi piščance za kuhinjo.

NOVE KNJIGE IN REVIEJE

Mlada Slovenija, — Mladina 1941—1943. Ponatis "Mlade Slovenije", glasila mladinske osvobodilne fronte slovenskega naroda in ponatis 1. letnika mladine. Izdala "Mladinska knjiga", Ljubljana 1946. Ima 280 strani.

Daniilo švara: Venec partizanskih pesmi. Založba "Mladinska knjiga", Ljubljana 1946. Ima 20 strani.

A. Kopilenko: Sonce. Prevedel dr. Vladimir Kralj. Ilustriral Vito Globočnik. Izdala "Mladinska knjiga", Ljubljana 1946. Ima 50 strani.

Popotnik. List za vzgojo, prosveto in kulturo. Izdaja Zveza prosvetnih delavcev in nameščencev, Ljubljana.

PRIDOBIVANJE DOMAČE BOROVE SMOLE

Poročajo, da je bilo letos po gozdovih državnega sektorja organizirano smolarjenje. Ta važna akcija je tako napredovala, da se je v soboto 27. julija v tovarni smolnih proizvodov "Pinus" v Račah pri Mariboru

začela destilacija domače borove smole. Delavstvo je sklenilo, da bo ta važen dogodek združilo z lepo svečanostjo.

V tovarni delajo poskuse z destilacijo in suho destilacijo. Podjetje si je nabavilo poskusni kotel za destilacijo borovih korenin z zunanjim vretjem. S poskusi so našli možnost uporabe ostankov katrana pri destilaciji proizvodov suhe destilacije.

Pri laboratorijskih poizkusih z nečisto surovo smrekovo smolo so ugotovili, da je to v olju topljivo smolo mogoče uporabljati za izdelovanje dobre masti za transmisijsko jermenje. Doslej so v ta namen uporabljali mnogo dražjo surovino. Novo mast so že praktično preizkusili in se je izvrstno obnesla.

Podjetje izdeluje kolomaz, ki ga razpošilja po vsej Jugoslaviji. Tudi mast za usnje izdeluje. Vsi drugi proizvodi te tovarne pa so še pod načrtnim razdeljevanjem. V januarju je tovarna dvignila svojo proizvodnjo za 35 ton in je tako dosegla najvišjo proizvodnjo od osvoboditve.

Slovenske gospodinjice se zelo zanimajo za muholovke, ker so postale muhe v sedanji vročini zelo nadležne. Doslej so lepično maso za muholovke uvažali izključno iz inozemstva. Zaradi splošnega pomanjkanja muholovcev, se je tovarna zanimala za rešitev tega važnega higienskega vprašanja. Uspelo ji je izdelati gmoto velike lepljivosti. V kratkem bo zopet dovolj muholovcev na trgu, kateri ne bodo nič zaoznejali za najboljše inozemskimi izdelki. Obeta pa se možnost, da se bo sedaj muholovce še izvažalo v inozemstvo.

Kako bomo rešili vprašanje pomanjkanja krme za živino

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

Računati moramo, da bomo v letošnji sezoni pridelali 50% manj sena kakor je bil naš normalni pridelek v predvojni letih. Temu je v največji meri vzrok velika suša, ki je vladala v pomladanskih mesecih, deloma pa tudi dejstvo, da v našem kmetijskem gospodarstvu še nismo prišli povsem iz vojnega gospodarstva in se zlasti pri košnji še močno poznajo posledice vojne Marsikje so med vojno zaradi pomanjkanja živil zmanjšali površine travnikov na račun njivskih površin, v mnogih predelih travniki skozi vso dobo vojne niso bili negovani, še vedno se občuti močno pomanjkanje umetnih gnojil in dobrih semen, zlasti detelje.

Med vojno se je število živine močno znižalo, vendar je že v dobrem letu po osvoboditvi zraslo precej mlade živine, tako da z letošnjim pridelkom sena vse naše živine ne bo mogoče prehraniti. To je v zadnjem času že prišlo močno do izraza na ve-

šem živinskem trgu, kjer je bila ponudba živine večja kakor pa je bil mogel odkupiti Navod, ki kupuje predvsem klavno živino.

Za naše narodno gospodarstvo bi pa bila seveda velika škoda, če bi pustili, da bi živina zaradi pomanjkanja krme hiralala in se uničevala. Veliko večja korist je, da se kolje živina, ko je še primerno težka in da se odvečna plemenska živina o pravem času odda v kraje, kjer jo bodo lahko prehranili. Zato so naše ljudske oblasti podvzele potrebne ukrepe, da bo mogoče nadaljevati z odkupom plemenske živine za one kraje, ki so bili v vojni prizadeti in jim živine primanjkuje.

To živino bodo v posameznih krajih odkupovale kmetijske zadruge, in sicer iz kredita 20 milijonov dinarjev, ki je bil tem zadrugam v prizadetih krajih nakazan za obnovo kmetijstva. Kar bo odvečne živine, jo bo kot klavno živino kupil Navod. To

živino bomo deloma takoj porabili za prehrano civilnega prebivalstva, deloma pa bomo meso spravili v hladilnice za poznejši čas. Kolikor bo tudi med to živino plemenske živine, jo bo Navod po ceni za klavno živino odprodal zadrugam.

Cena, ki je določena za plemensko živino, je za 30% večja od cene za klavno živino. Seveda pa se bo tu cena lahko primerno regulirala po sporazumu med zadrugami in prodajalci. Stremljenje gre za tem, da bi se z danim kreditom prizadeti kraji v čim večji meri lahko oskrbeli z dobro plemensko živino, kar bo pa le tedaj mogoče, če jo bodo mogli nabaviti po zmoglivi ceni.

Na konferenci kmetijskega in trgovskega ministrstva je bilo pred kratkim sklenjeno, da bodo rejci, ki prodajajo živino na sejmu prejeli za vsako prodano odraslo govedo nakaznico za nakup štiri kilograma mesa, za prodane teleta pa nakaznico za nakup dva kilograma mesa. Te nakaznice ne zapadejo. Prejeli jih bodo takoj ob prodaji živine. Pravico odkupa imata Navod in Živinopromet, prvi kupuje živino za zakol, drugi pa plemensko živino za kraje, kjer živine primanjkuje.

V interesu rejcev je torej, da svojo živino prodajo na rednih oziroma izrednih sejmih, ne pa da s črnim zakolom rušijo lastno gospodarstvo ne glede na to, da je črni zakol prepovedan in so za kršilce predvidene občutne kazni.

Danes sicer kmetje tarnajo, češ, da so cene živini prenizke, toda vedeti je treba, da resničnega zboljšanja gospodarskega stanja našega kmeta ne bomo dosegli z zviševanjem cen kmetijskim pridelkom, temveč predvsem z zvišanjem produktivnosti kmečkega dela, kar velja tudi za živino.

Treba bo zvišati donos naših travnikov po količini in kakovosti. Pa tudi s selekcijo bo treba izboljšati našo živino. Pri tem imajo največjo nalogo živorajne zadruge, ki so že marsikje pričele z delom.

Stiski glede krme bomo skušali odpraviti tudi na drug način. Skušali bomo nadomestiti pomanjkanje krme s krmino koruzo, ki naj bi jo kmetje čim več posejali. Računa se, da bo Slovenija potrebovala okrog 100 vagonov koruze v ta namen; od tega je 50 vagonov že zagotovljenih. Zelena koruza naj bi se deloma posušila, deloma pa porabila kot sveža krma.

Poleg tega bomo dobili od UNRRE precejšnje količine močnih krmil, in sicer 950 vagonov tropin bombaževga semena. Te tropine bomo vskladili v pozimi po nizkih cenah razdelili živorajcem. Izkoristili bomo tudi travniške površine na Kočevskem. Košnjo na Kočevskem bodo opravili poleg nekaterih državnih posestev tudi "Živinopromet" in deloma okrajni odbori preko zainteresiranih kmetov. Predvsem bomo s koščinami sena s Kočevske skušali zadovoljiti potrebe vojske. Poleg tega bomo po končani košnji poslali na Kočevsko tudi živino na pašo.

Z odprodajo odvečne živine bomo na najboljši način skušali rešiti letošnjo stisko pri pomanjkanju krme, ne da bi bilo občutnejše prizadeto naše narodno gospodarstvo. Dejstvo je, da se da z manjšim številom kakovostne živine doseči večji gospodarski uspeh kakor pa z večjim številom živine, ki bi zaradi pomanjkanja krme hiralala.

Naloga naših ljudskih odborov in zlasti živorajskih zadrug pa je poskrbeti, da se bo oddajala zares samo odvečna živina in da se bo po možnosti plemenska živina še doma zamenjala za klavno, ki jo bo kupil Navod. Tako bo pri kmetih ostala samo zdrava živina, ki bo sposobna za plemo.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

Za takojšnji prevzem

Hiša za eno družino, 5 sob; velika lota; garaža; v bližini Fisher Body tovarne. — Cena \$8,800.

PORATH REALTY

RA 5777—10522 SUPERIOR AVE.—KE 0064
Mr. Pausic
Mi govorimo slovensko

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

DAJTE VAŠ FORNEZ ŠČISTIT SEDAJ!

Boljša postrežba in boljše delo. Fornez in dimnik ščiščen po "vacuumu." \$4 do \$6

National Heating Co.

Postrežba širom mesta
FAirmount 6516

KADAR RABITE zobozdravniško

oskrbo
POJDIITE K ZANESLJIVEMU ZOBODRAVNIKU

Naš urad se nahaja na enem prostoru že 25 let. Za prvi obisk ni treba določiti časa—pridite kadarkoli—pozneje pa se bo delo, kakršnokoli želite v zobozdravniški stroki, izvršilo ob času ko vam bo najbolj prikladen.

PRVOVRSTNO DELO PO ZMERNIH CENAH. VAM NAPRAVI
DR. J. V. ZUPNIK
6131 St. Clair Ave.
v poslopu North American banke
VHOD NA STRANI E. 62 ST.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.
HE 2730

BONCHA
Refrigeration Service
Commercial and Domestic
Call
HE 4149

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players

Vse delo jamčeno

Ne dopustite,

da bi vaši dolarji zgubili svojo veljavo! Investirajte sedaj za vašo bodočnost! Oglejte si te izredne nakupe. 4 trgovine, 9 stanovanj letni dohodek \$5,196

Cena \$40,000.

10 stanovanj, letni dohodek \$5,064

Cena \$36,000.

10 stanovanj, 7 garaž; letni dohodek \$3,300

Cena \$25,000

RA 5777—10522 SUPERIOR AVE.—KE 0064

Mr. Pausic

Mi govorimo slovensko

Ženska

za snaženje šolskih poslopij; nočno delo; dobra plača. Zglasite se pri PROSPECT WINDOW CLEANING CO. 1107 Bolivar Rd., CH 6991

ZA PREKLADANJE TOVORA

Nickel Plate tovarno skladišče E. 9th St. in Broadway. Plača 93½c na uro. Čas in pol za nad 8 ur. Zglasite se pri Mr. George J. Wulff

Nickel Plate R.R. Co.

E. 9th & Broadway

POMOČNICE ZA URADNIŠKI LUNČ ROOM

TUDI IZURJENA PEKARICA

Delajte v čistem, prijetnem ozračju.

Morate biti večji angleščine.

Samo čedne, snažne in večje žene v starosti 20 do 35 let se naj priglasijo.

Plača \$29 za 40 ur dela.

Dobi se obede in uniforme.

Zglasite se pri

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Soba 901

700 Prospect Ave.

DISHWASHING HELP!

Statisticians claim that the average housewife washes 6 tons of dishes every year. From that mountain of dirty dishes, the Department of Agriculture warns each woman to salvage every drop of grease and render down every ounce of fat to add to the used fat container. Only in that way can Mrs. America get the soap she needs to wash her dishes, house and children.